

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

TEATRE NACIONAL
DE CATALUNYA

LA CASA DEL DOLOR

Víctor Sánchez Rodríguez

Informació pràctica del TNC

Sala Petita

Del 26/01/2022 al 20/02/2022

[#LaCasaDelDolorTNC](#)

Aquest espectacle forma part del 3D, un cicle de 3 dramatúrgies catalanes actuals per reflexionar sobre les realitats més immediates.

Horaris TNC:

Funcions generals:

- Dimecres, dijous, divendres i dissabte a les 19 h
- Diumenge a les 19 h

Funcions accessibles:

- Dijous 17 de febrer: funció amb audiodescripció, subtitulació al català (disponible a sala) i visita tàctil (touch tour) amb [inscripció prèvia](#).
- Divendres 18 de febrer: funció amb subtitulació a l'anglès.

Gira de l'espectacle:

5 de març de 2022 al Teatre Principal de Castelló

De l'11 al 13 de març, al Teatre Principal de València

Durada: 1 hora i 30 minuts

Edat recomanada: a partir de 16 anys

Espectacle en català (i el 18 de febrer subtitulada a l'anglès)

Material de premsa disponible a www.tnc.cat/premsa

Preus:

Preu Jove (-50% per joves de fins a 35 anys)	12 €
Preu especial	20 €
Preu general	24 €

— Preu Jove: 50% de descompte per a joves de fins a 35 anys, Carnet Jove i aturats. Imprescindible acreditació.

— Preu especial: compra abans de l'estrena, dia de l'espectador (dimecres), abonats/ades TNC (entrades fora d'abonament), grups (+10 persones), +65 anys, discapacitats (quan la targeta acreditativa identifiqui que necessita acompanyant, l'acompanyant serà gratuït) i famílies nombroses, monoparentals i d'acollida. Imprescindible acreditació.

Garanties excepcionals

Flexibilitat: el públic del TNC pot anul·lar les entrades fins a 2 hores abans de la funció per motius d'inseguretat en relació amb la COVID-19. Imprescindible escriure a taquilles@tnc.cat.

Entrades al mòbil i identificades: per evitar intercanvis de documents en paper, totes les entrades seran digitals i caldrà portar-les sempre al mòbil (es demana no portar-les impreses). En el moment de la compra es demanaran algunes dades a l'espectador/a (com per exemple el número del mòbil) per tal de facilitar-ne la identificació, si convé.

Accés esglaonat al TNC: totes les entrades incorporen una franja horària d'accés al Teatre. Abans de venir al Teatre, l'espectador/a ha de consultar la seva franja horària.

Mesures de seguretat a www.tnc.cat

***La casa del dolor*, de Víctor Sánchez Rodríguez**

Direcció	Víctor Sánchez Rodríguez	
Escenografia	Max Glaenzel	
Vestuari i caracterització	Adriana Parra	
Il·luminació	Mingo Albir	
Composició musical i espai sonor	Aurora Bauzà i Pere Jou	
Assessorament de moviment	Cristina Fernández Pintado	
Ajudant de direcció	Albert Pérez Hidalgo	
Ajudant d'escenografia	Josep Iglesias	
Ajudanta de vestuari	Sara Espinosa	
Alumna en pràctiques d'escenografia de l'Institut del Teatre		Guisla Roig Pla

Amb:

Antonio Escámez
Amparo Fernández
Júlia Genís
Lina Lambert
Pol Monen
Carles Sanjaime

Amb la col·laboració de l'Institut Valencià de Cultura – Generalitat Valenciana

Agraïments

Caroline Verbrugghe, Paco Zarzoso, Louise Anderson i els companys del Laboratori de dramaturgia Insula Dramataria Josep Lluís Sirera 2020 (IVC): Paula Llorens, Lucía Sáez, Xavi Puchades i Javier Sahuquillo. I a Josep Maria Miró.

Equips tècnics i de gestió del TNC

Foto de cartell de *La casa del dolor* © David Ruano / TNC [Imatge del quadre: Archivo Fotográfico Museo Nacional del Prado]

La inquietant vida rere la imatge d'una família perfecta.

Una família es reuneix per sopar en honor d'en Juli, el fill, que ha acabat la carrera de piano. Han preparat un festí. Però en Juli no es presenta. Davant d'aquesta desaparició, cada familiar afronta la situació de manera diferent: la mare buscarà consol i ajuda; el pare sortirà a la recerca dels llocs que freqüentava i la germana es tancarà a casa envoltada de melodrames i benzodiazepines. Els camins de cadascú entraran en un laberint oníric, còmic i sorprenent a través dels quals descobrirem els fantasmes d'una família que semblava modèlica.

Aquest espectacle forma part del 3D, un cicle de 3 dramaturgies catalanes actuals per reflexionar sobre les realitats més immediates.

La casa del dolor també forma part del **cicle 3D (3 dramaturgies)**. Es tracta d'un projecte impulsat per Carme Portaceli amb la voluntat de produir textos d'autors i autores del territori de parla catalana, pel qual cada temporada es programaran tres obres d'autoria contemporània que reflexionaran sobre les realitats més immediates. Els textos que formen part d'aquest cicle de dramaturgies són *Nosaltres (A nosotros nos daba igual)*, d'Helena Tornero; *La casa del dolor*, de Víctor Sánchez Rodríguez, i *El pes d'un cos*, de Victoria Szpunberg.

Víctor Sánchez Rodríguez, autor i director de l'espectacle

La primera vegada que vaig veure el llenç *Cérvol assetjat per una gossada* del pintor flamenc Paul de Vos, em va vindre al cap una nit del mes d'agost del 2019 a La Paz, Bolívia, on la vida m'havia dut per formar part del jurat d'arts escèniques i música de les ajudes a la creació artística que eixe any va convocar el Govern bolivià. Eixa nit, no recorde la data exacta, vaig compartir taula sopant, de manera fortuïta, amb Pablo Rulfo, pintor mexicà fill de Juan Rulfo, l'autor de *Pedro Páramo*, i amb Guillermo Arriaga, també mexicà, novel·lista i guionista, autor de pel·lícules com ara *Amores perros*, *21 gramos* o *Babel*. Arriaga és un home magnètic, d'intel·ligència afilada, quasi felina, i amb una parla assossegada però intensa. Mentre sopàvem va llançar a l'aire el següent: "Saben... Yo cazo con arco". I crec que Pablo, que era el seu amic, li va dir: "¿Y qué te han hecho a ti los pobres animales?" I Guillermo va respondre una cosa que em va deixar clavat a la cadira: "Nada, enamorarme. Llevo dos años detrás de una cierva, enamorado de ella. Tendrías que ver sus músculos cómo se tensan cuando camina..." I aleshores va encetar una narració gairebé de caire eròtic sobre el cos de la cérvola. Però jo vaig desconnectar. Em vaig quedar rumiant la següent pregunta:

Per què arribem a matar allò que estimem?

Escric açò i em ressona al cap la cançó que cantava Jeanne Moreau a *Querelle* de Fassbinder: "*each man kills the thing he loves dadada dararara*".

Al centre del quadre de Paul de Vos hi ha un cérvol al qual diversos gossos estan estripant. Cadascú sembla estirar en una direcció, com si volgueren endur-se'l a sa casa, per a gaudir d'ell, de la seua carn, en soledat, avarament. Aquest cérvol em fa pensar en Juli, el protagonista d'aquesta obra, exposat al continu estira-i-arronsa de la seua família, una família bastant disfuncional i nuvolada. Si aquest cérvol desapareguera de la pintura, què farien aquests gossos embogits sense res que endur-se a la boca? I si ho fera Juli, què seria de la seua família sense ell, que és el pegament que els uneix?

La casa del dolor és un viatge oníric pel melodrama dels horrors d'una família d'aquestes que potser envegem perquè, imaginem, no passen penúries i els envolta l'art, la música i la literatura; que tenen una existència elevada. A l'obra som espectadors d'allò més íntim i pudorós: els malsons d'aquesta família.

El melodrama està iconogràficament fixat a l'arquitectura de la casa burgesa, a la seua atmosfera claustrofòbica que és una presó, una olla a pressió i un contenidor de passions. Però també de somnis i de malsons. És des de casa, al llit, on visitem els territoris més foscos de la nostra psique. On ens ha visitat la desesperació. On hem patit el dol.

Tots hem viscut alguna vegada a la vida dins de la nostra pròpia casa del dolor.

Pròleg d'Albert Lladó a l'edició *La casa del dolor* / TNC

Un amic argentí passa cada dia pel mateix carrer. Cada dia —sigui l'hora que sigui— veu la mateixa dona en un balcó. La dona, gran, té la mirada perduda.

L'amic, finalment, li pregunta per què s'està sempre fora.

—Dins hi ha massa silenci.

El carrer és el mateix carrer de Buenos Aires per on vam passejar moltes vegades amb Víctor Sánchez Rodríguez quan, junts, vam passar pràcticament dos mesos a la capital argentina, mentre participàvem en un seminari internacional de dramaturgia a càrrec d'Alejandro Tantanian.

En Víctor escriu des de València. Jo soc a Barcelona. L'amic continua caminant per Buenos Aires.

La dona vesteix una dessuadora grisa.

Aquesta escena no té res a veure amb *La casa del dolor*. O això podríem pensar si encara creguéssim que totes les escenes del món —si són escenes de «veritat»— no estan relacionades amb totes les escenes del món.

Tots estem trepitjant un escenari. Com el personatge de la Cecília. O com aquella dona argentina.

Hem arribat en autocar. Ens han deixat a la porta del museu i ens han demanat —ens han exigit, de fet— que, com a molt tard, en dues hores estiguem tots de tornada a la porta principal.

Dues hores per veure l'Hermitage.

Passo d'una sala a una altra sense aturar-me en cap pintura. No hi ha temps. Hauria d'estar prohibit visitar els museus d'aquesta manera. Però llavors el quadre és allà, davant meu, i tota la resta ja no té cap importància. Es tracta d'*El càstig d'un caçador*, una obra de Paulus Potter, de ca. 1647.

No faré res més durant tot el matí. Davant d'aquesta obra, amb el poc menys de dues hores que em queden, puc repassar-ne tots els detalls. La pintura està dividida en catorze vinyetes. Les escenes exteriors —n'hi tres a dalt, tres a baix i tres a cada cantó de la tela— reproduïxen com els caçadors ataquen amb tota la violència els animals. També veiem com utilitzen els gossos. No recordo bé si un dels trofeus és un cervatell.

El que és realment interessant, però, són les dues escenes centrals. Dins de dos rectangles, hi veiem la venjança dels animals. Els conills, els ossos i fins i

tot un elefant han capturat el caçador i, entre totes les bèsties, en preparen el sacrifici.

Qui no ha estat mai un caçador caçat?

El temps que passo finalment davant de la pintura de Paulus Potter és pràcticament el mateix que el temps que passarà l'espectador davant d'aquesta obra de teatre. Davant d'un cervatell blanc.

El dolor produeix dolor. És una fàbrica infal·lible.

Tots esperen en Juli, a *La casa del dolor*.

A *El temps regalat*, l'escriptora Andrea Köhler ens proposa un assaig sobre l'espera. Hi ha molts tipus d'espera —un diagnòstic que no arriba, un *whatsapp* enviat per l'amant, una oferta de feina que ens podria canviar la vida— però, ens diu l'autora alemanya, l'expressió «esperar algú» en alemany no es desenvolupa fins al segle xvi. No esperem avui com esperava Penèlope. Confonem paciència amb resignació. I l'espera, ho sabem, genera múltiples temperatures.

Beckett potser és qui millor ha dibuixat l'espera en el teatre. Però Víctor Sánchez Rodríguez sap actualitzar aquesta dramaturgia de l'espera —sempre des d'un món íntim i personalíssim— per mostrar-nos que es tracta d'una temporalitat que posa en conflicte la fantasia i la imaginació. Mentre esperem, podem construir el millor horitzó d'expectatives possibles o, al contrari, perdre'ns en el pitjor dels deliris.

Esperar no és fàcil. Qui té el poder —i la família és una institució amb molta pràctica en l'ús de l'autoritat— és qui exigeix amb més bel·ligerància l'espera i, a la vegada, qui la tolera menys.

Desesperar no vol dir res més que desaprendre a esperar.

El cantautor valencià Raimon va compondre *Al vent* el 1959. No tothom sap que la va escriure quan, amb només dinou anys i després d'haver estudiat en un centre religiós, va començar un viatge a dit.

En Juli, el protagonista de *La casa del dolor*, que també acaba de finalitzar una etapa important de la seva formació, es pregunta si «només hi ha fosc en aquest món».

Raimon sembla respondre-li seixanta anys abans: «I tots, tots plens de nit, buscant la llum... buscant a déu».

Des que ha marxat el vent no sap callar. I la casa tremola per dins i per fora.

Un altre valencià. Recordo les imatges d'un espectacle de Carles Santos en què el de Vinaròs cremava dotze pianos. La força purificadora del foc feia d'aquella música impossible una iconografia que renunciava a la bellesa decorativa per entrar, de ple, en allò sublim, en allò en conflicte, en allò que desconfia de l'aparent harmonia on tothom interpreta mecànicament les notes que li han estat assignades.

Què passaria si aquells pianos, en comptes de ser pianos de foc, fossin pianos de gel? Quines esquerdes ens mostra aquesta metàfora tan efímera com urgent?

Tornem al teatre un moment. Les Fades Padrines del Melodrama que tan oportunament convoca Víctor Sánchez Rodríguez a *La casa del dolor* són, d'alguna manera, el revers de les tres bruixes —les «germanes fatídiques»— amb les que es troba Macbeth.

L'oracle és una peça fonamental de la partitura i, per això, el dramaturg valencià ho subratlla amb els personatges de la mèdium i, fins i tot, de la psicòloga.

Com ho fa David Mamet a Edmond. El protagonista de l'autor nord-americà es troba, a la primera escena, amb una pitonissa. Ella diu la primera rèplica de l'obra:

«Si les coses estan predestinades, no poden deixar de manifestar-se. Quan mirem cap enrere, mentre ho fem, ens adonem que no podíem haver actuat d'una altra manera».

Un valencià més.

Hi ha tota una tradició, actualitzada amb tanta lucidesa com llibertat, en aquesta casa del dolor.

La Júlia, la germana, intenta entendre el desig amagat d'en Juli. Creu —com el poeta— que el secret és que «la carn vol carn».

Ausiàs March sempre té raó. No se'l pot contradir.

De fet, la Júlia és un personatge cabdal en aquesta obra de teatre.

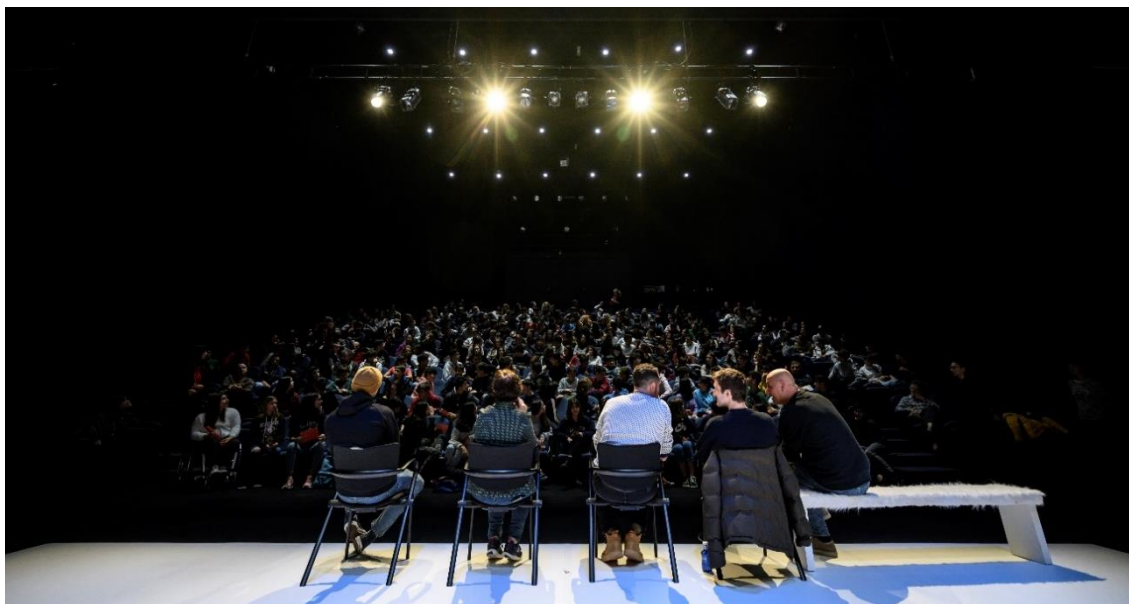
Per una banda, és la presència de qui estarà sempre absent. Coneixem en Juli, sempre d'una manera perifèrica, gràcies al joc del doble, element importantíssim en la història de la literatura i el teatre, però en especial després del Romanticisme, quan és el mateix caràcter qui té la capacitat d'escindir-se i duplicar-se. En Juli i la Júlia són i no són la mateixa persona. Viuen i moren, al mateix temps, quan traspassen aquesta dualitat de llum i de foscor. Són el fruit d'un mateix arbre. Tot i que la gent creu que són fills de dues figueres diferents, les que es veuen al jardí, des de l'inici estan connectats subterràniament.

Però, per altra banda, la Júlia és independent, només, quan és capaç de dialogar amb la ficció. Ho fa com ho feia Juan Marsé en aquell artefacte narratiu de les «aventis», amb un relat que —bevent en tot moment del cinema popular— barreja elements dels fets verídics amb elements dels fets sorgits de la imaginació i que, ben entrellaçats, constitueixen una versió plausible del present. Tant com per salvar-nos de les nostres pròpies condemnes a l'infern.

La dona de la dessuadora grisa. El caçador caçat. El temps de l'espera. El vent que crida com un animal mal-ferit. Un piano de gel que crema com un piano de foc. El desig, sempre amb tanta fam de vida i de mort. Els oracles del teatre. La imaginació intentant fugir del deliri, el seu desdoblament més perillós. I la família, una església que necessita dibuixar nous rituals per continuar brindant.

Benvinguts a casa. A *La casa del dolor*.

Albert Lladó

Activitats paral·leles a l'espectacle

Col·loqui de *La casa del dolor* moderat per Anna Maria Villalonga

28/01/22, després de la funció

Entrada lliure pels assistents a la funció

Des d'aquesta temporada 2021-2022, tots els col·loquis de la Sala Petita seran moderats per Anna Maria Villalonga Fernández (escriptora, investigadora, traductora, professora de literatura catalana a la Universitat de Barcelona i llicenciada en Filologia Hispànica i Catalana). Els col·loquis compten amb els membres de la companyia artística i són una ocasió única per aprofundir en cada proposta escènica.

Llibres del TNC

Publicació de *La casa del dolor*, de Víctor Sánchez Rodríguez. Llibre amb el text de l'obra en venda a les taquilles i a www.tnc.cat per un preu de 5 €.

Club de lectura Llegir el teatre

TNC i Biblioteques públiques de Catalunya

MECENES

Patrocinador

Damm
Fundació

Protectors

 Fundació "la Caixa"

 Sabadell
Fundació

 FUNDACION
ACS

Benefactor

Coca-Cola

Col·laboradors

VERI
AJUDA PURA DEL PINYET

Gramona

 FC BARCELONA

**INSTITUT
FRANÇAIS**
Espagne

Miçans de comunicació

L'AVANGUARDIA

3

**CATALUNYA
RÀDIO**

P el Periódico

EL PUNT AVUI+

a
TV3

RAC1

Projecte Tàndem

**Fundació
Catalunya
La Pedrera**

TNCDigital

III Institut
ramon llull
